DUURZAMER TILBURG

Bijeenkomst Warmteprogramma 2

Werksessie

27 mei 2025

Fier in Top

Wat is een warmteprogramma?

- Opvolger van de Transitievisie Warmte uit 2021
- Verplichtprogramma onder de omgevingswet
- Een plan voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving door deze te isoleren en aardgasvrij te maken.
  - In een warmteprogramma beschrijft een gemeente haar plannen voor de verduurzaming van wijken voor de komende 10 jaar.
  - Welke wijken, buurten of dorp gaan in deze periode van het aardgas af? En wat is warmtealternatief?
  - Wat zijn de voorkeursscenario's en wat is hier voor nodig?

Werkwijze

- Feedback sessie 1: Maak het meer interactief
- Vandaag werken we met een mentimeter
  - Geef het aan als dit voor u niet mogelijk is!
- Vul in namens welke organisatie u aanwezig bent
  - Bij enkele menti's vragen we om input vanuit perspectief organisatie of doelgroep
- Groepsdiscussie met uw tafel

Welke organisatie vertegenwoordigt u?

WGW

Enexis

Midpoint Brabant

Gemeente Dongrn

Gemeente Dongen

VvE Belang

Energiefabriek013

Gemeente Hilvarenbeek

ContourdeTwern

1

23

Welke organisatie vertegenwoordigt u?

WGW

ABG-gemeenten

Gemeente Goirle

VVE Belang

TBV Wonen

Vve holland terrein

EC de Blaak

Gemeente Waalwijk

Gemeente Dongen

1

23

Welke organisatie vertegenwoordigt u?

WGW

Vastgoed Belang - brancheorganisatie voor particuliere verhuurders

Techniek Nederland

Energiefabriek013

SBO Tilburg

Vve holland terrein

Coöperatie Duurzame Energie Reeshof

Platform vve013 Van VvE's voor VvE's

Energie fabriek 013 werkgroep warmte Energie fabriek kempenbaan Wijkraad jeruzalem

1

23

Welke organisatie vertegenwoordigt u?

WGW

EC de Blaak

Platform Vve013

Waterschap De Dommel

Energiefrabiek 013
Werkgroep warmte
wijkraad Jruzalem

1

23

Was u bij de vorige bijeenkomst in maart?

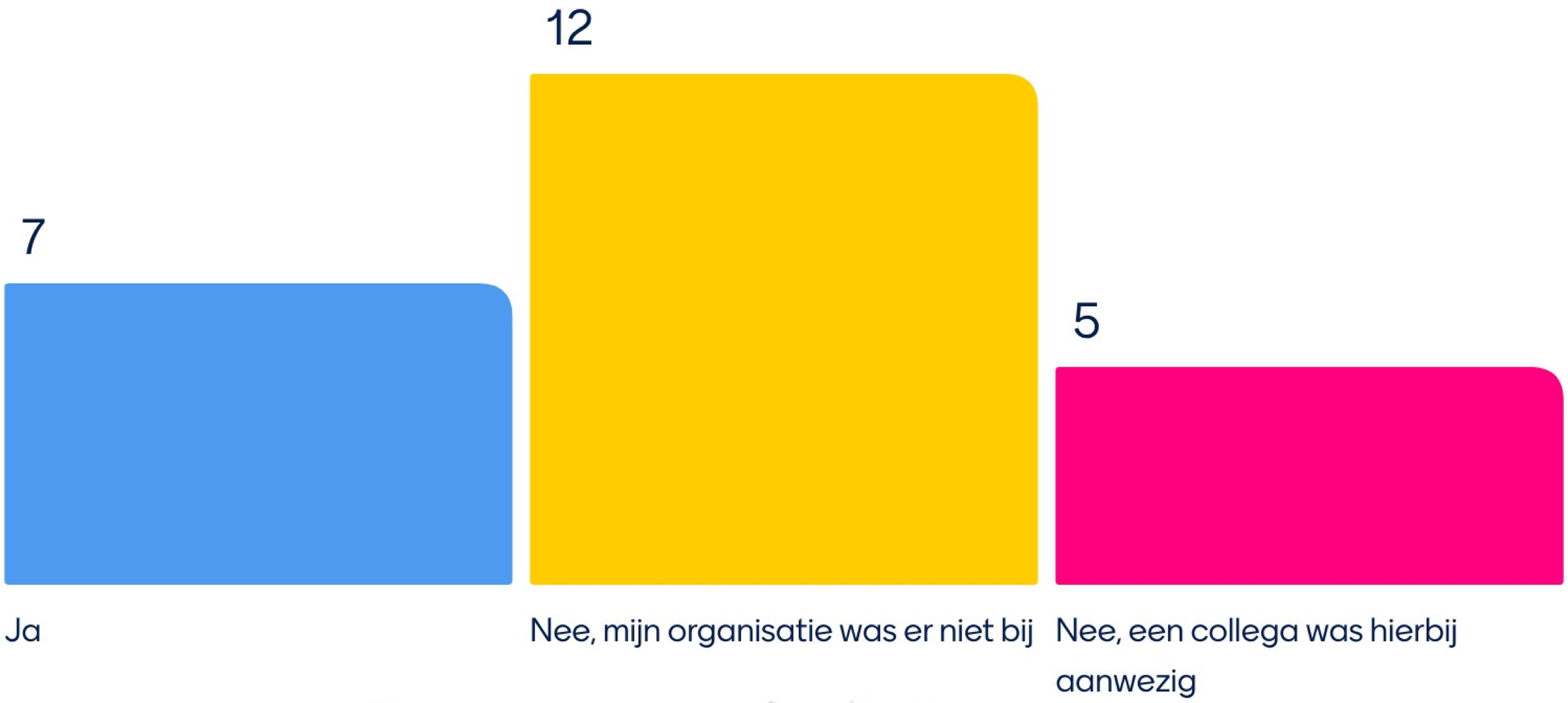

3

24

Terugblik 20 maart

- Kick-off over wat het warmteprogramma is en evaluatie van uitgangspunten van de Transitievisie Warmte en ervaringen hiermee in de afgelopen jaren.
- Stappen gezet:
  - Plan van Aanpak en participatieplan
  - Concept Nota Reikwijdte en Detail

Concept Notitie Reikwijdte en Detail

- Milieueffecten van verschillende warmteoplossingen per gebied.
  - Bijv: geluid, water, groen, ruimtelijke kwaliteit, hitte
- Onderzoek naar alternatieven, bronnen, piekvoorziening en aanpassingen in woningen.
- Tot en met 10 juni kan iedereen reageren.
  - Ook geeft de Commissie mer advies.
  - Alle reacties worden opgenomen in een nota van beantwoording en ook hoe dit wordt toegepast en meegewogen.

1

Deze bijeenkomst

- Wie: o.a. vertegenwoordigers van bewoners, ondernemers en gebouweigenaren, energiecoöperaties, nutsbedrijven, sociaal domein, medeoverheden, waterschap, warmtebedrijven.
- Doel: samenwerken en meedenken aan uitgangspunten voor een duidelijk en concreet warmteprogramma.

Vervolg bijeenkomsten met deze groep

- September (18/9): Bijeenkomst in teken van de eerste scenario's voor warmtealternatieven en fasering in buurten.
- Oktober: Bespreken en toetsen van een concept-warmteprogramma.
- December: (digitale) bijeenkomst over het vrijgegeven warmteprogramma en hoe inwoners, ondernemers en organisaties hierop kunnen reageren.

Uitgangspunten

- De uitgangspuntennotitie helpt bij het kiezen van:
  - Voorkeursoplossing voor duurzame warmte en fasering buurten.
  - Kortom de wat, waar en wanneer?
  - Analyse van scenario's
- De volgende bijeenkomst staat in het teken van de eerste scenario's voor warmtealternatieven en fasering in buurten.

Warmtealternatieven

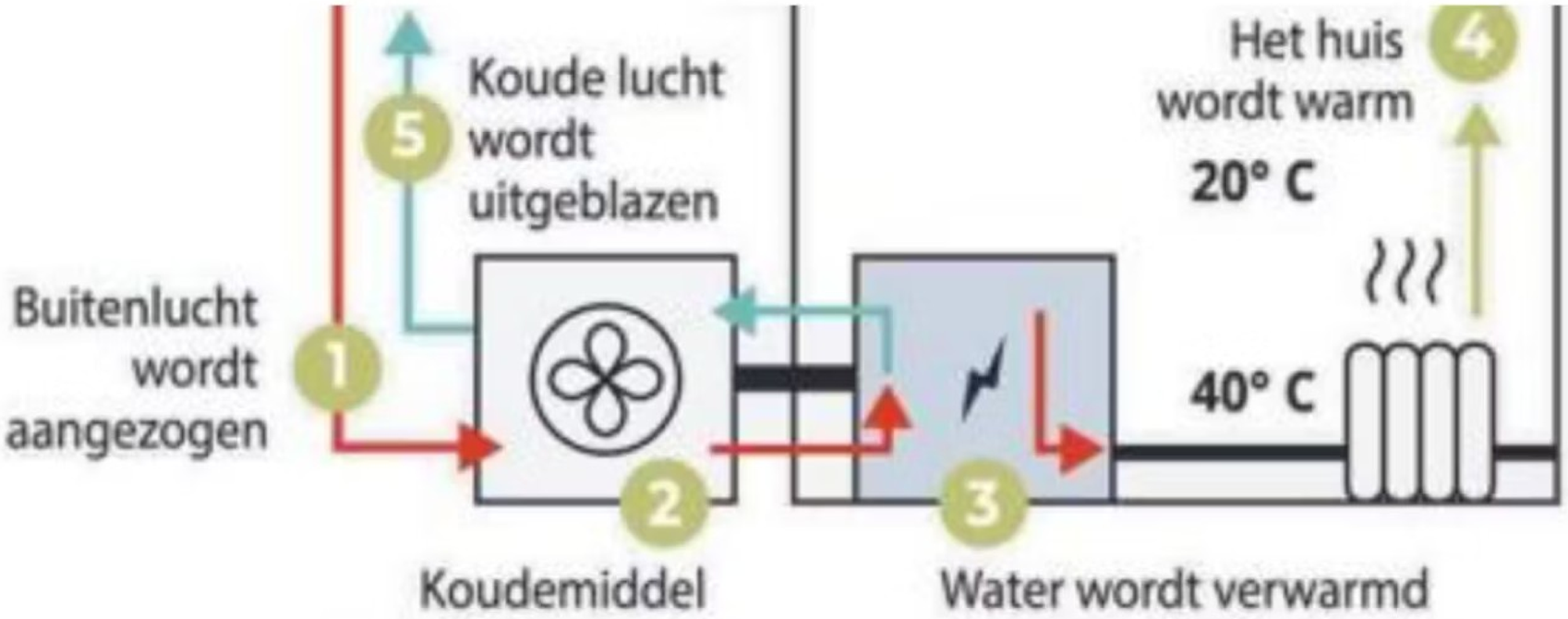

DUURZAMER TILBURG

Middentemperatuur
warmtenetten 55-75°C

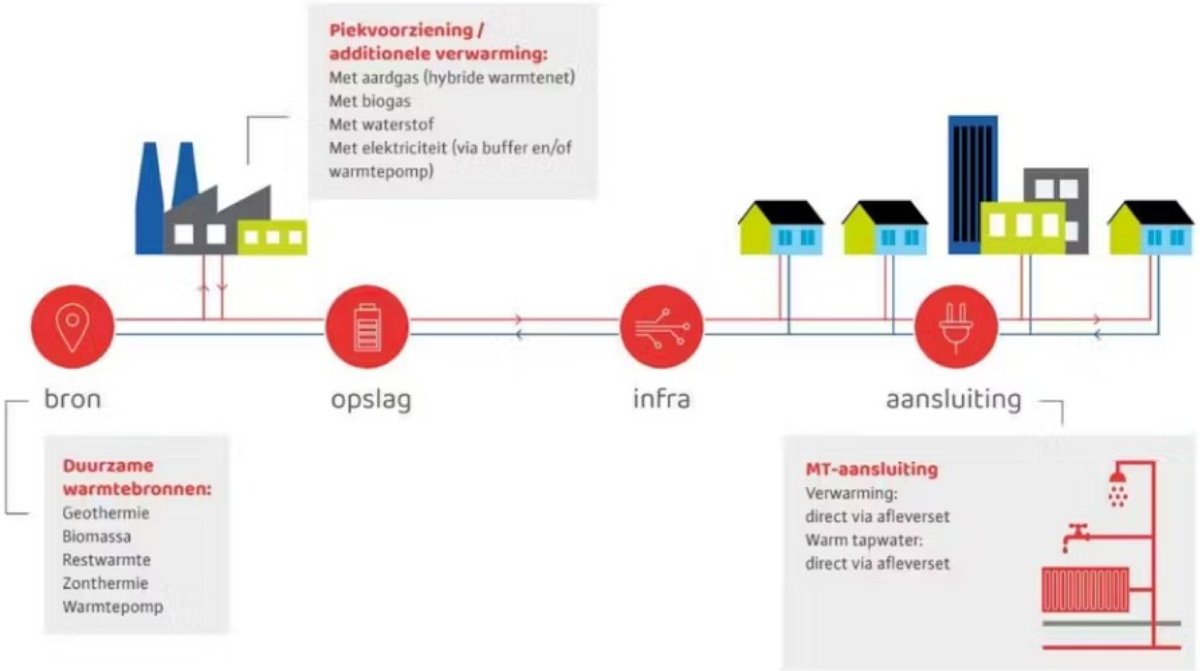

Lagetemperatuur
warmtenetten 30-55°C

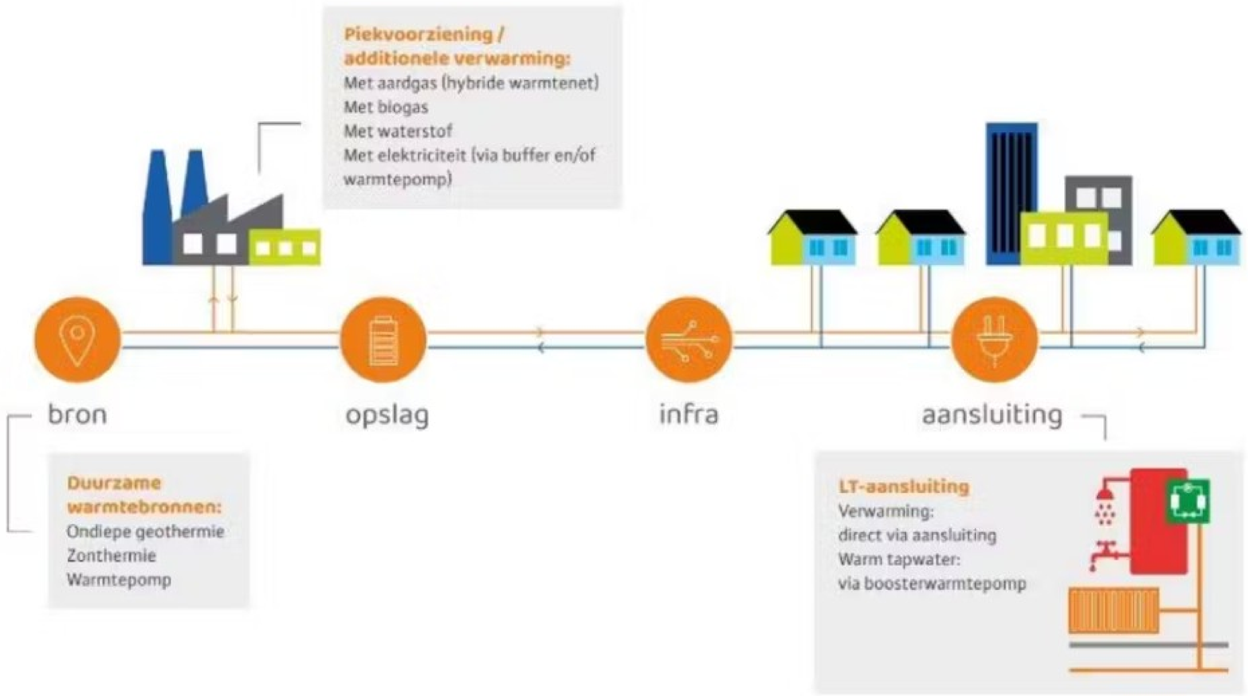

2

DUURZAMER TILBURG

Eindresultaat – inzicht tot minimaal 2035

Gebiedsaanpakken

- Al aardgasvrij
- Collectieve aanpak warmtenet (**met** afsluitdatum aardgas)
- Collectieve aanpak warmtenet (**zonder** afsluitdatum aardgas)
- Collectieve aanpak voor volledig elektrische warmtepompen (**met** afsluitdatum aardgas)
- Collectieve aanpak voor volledig elektrische warmtepompen (**zonder** afsluitdatum aardgas)
- Gecombineerde aanpak
- Collectieve aanpak voor hybride warmtepompen en isolatie
- Nog geen collectieve aanpak voorzien (in eigen tempo isoleren en verduurzamen)

Warmtekavels

- Vastgesteld
- Voorgesteld

→ HANDREIKING WARMTEPROGRAMMA

Zijn er vragen?

Een concreet warmteprogramma

DUURZAMER TILBURG

Maak het concreet!

Dit was het advies op basis van de ervaring met de Transitievisie Warmte

Maak het concreet. Gebruik concrete taal.

Concreet. Duidelijkheid aan de burger, wat mag hij verwachten. Flexibele instap mogelijkheden.

Heldere uitleg over oplossingen en beperkingen. Zoals waterstof is en blijft schaars en duur

Geef aan, van het gas af niet voor .... jaartal

Wanneer is het warmteprogramma concreet en duidelijk voor uw organisatie of doelgroep?

WGW

Komt er wel of geen warmtenet? Duidelijke termijnen!

Wanneer welke wijk aan de beurt

Als een datum bekend is om aan te sluiten op een warmtenet en wat de voorwaarden zijn om te kunnen aansluiten.

Als er ook al warmtealternatieven afvallen of buiten beschouwing gelaten worden

Als alle vragen van de deelnemers aan het programma concrete antwoorden hebben.

Welke technische oplossing op welk moment en bijbehorende integrale kosten

Collectief versus individueel, termijn van collectief, aanvoertemperatuur collectief

Welke isolatie opgave hoort bij het eventueel geplande warmtenet

Wanneer is het warmteprogramma concreet en duidelijk voor uw organisatie of doelgroep?

WGW

Wanneer de gemeente beslissingen heeft genomen op basis van verschillende doelgroepen en deze heeft gecommuniceerd met de desbetreffende inwoners.

Wanneer de eerste contouren zichtbaar zijn waar collectie systemen kunnen en welke bronnen beschikbaar zijn.

Duidelijkeheid over type bron en wanneer

Als erin staat welke warmteoplossing wordt gekozen en hoe de weg daar naartoe verloopt

Bij duidelijke planning verschillende wijken/ gebieden en daarbij concrete doelen incl tijdspanne

Wat is de aansluit mogelijkheid

Als erin staat wanneer, welke alternatieve warmte oplossing voor mijn woning/wijk beschikbaar is of ik gereed moet hebben

Hoe concreet op gebied betaalbaarheid voor burgers?

Wanneer is het warmteprogramma concreet en duidelijk voor uw organisatie of doelgroep?

Goed omschrijving. Mogelijkheden en onmogelijkheden in beeld zijn. En de financiële consequenties helder zijn.

Wanneer bekend is welke oplossing de voorkeur verdient

Als er duidelijk beschreven is op welk alternatief er wijk wordt ingezet en wanneer dit wordt gerealiseerd. En stap 2: wat betekent dit voor de inwoner: financieel, ruimtelijk, impact.

Wanneer bewoners weten wat zij kunnen verwachten, zelf moeten doen, wanneer, kosten, manier van communiceren welke fasering, etc. Wat gevolgen zijn, waar en welke hulp.

Als er geen warmtenet komt, geef duidelijkheid wanneer aardgas verdwijnt

Concreet tijdspad

Wat is het beslissing termijn

Wat wordt er geleverd

Wanneer is het warmteprogramma concreet en duidelijk voor uw organisatie of doelgroep?

Duidelijkheid in warmteoplossing en ook kaders van jaartallen. Daarnaast ook integraal beeld met andere opgaven in de buurt.

Als er een duidelijk handelingsperspectief wordt gegeven voor gebouweigenaren en bewoners duidelijkheid over het amernetwerk

Per adres duidelijkheid over de aard, planning, betrouwbaarheid, duurzaamheid en betaalbaarheid van de warmtevoorziening

En de huidige stadsverwarming. Hoe past dit in het hele verhaal?

Als duidelijk is wat de gevolgen voor ieder individu zijn.

Warmte programma voor de Reeshof betekent eigenlijk toepassen van innovatie om het net te vernieuwen

Wanneer is de eerste wijk af?

Het aanbod aan VvE's is een eigen "categorie". Houd daar rekening mee!

Wanneer is het warmteprogramma concreet en duidelijk voor uw organisatie of doelgroep?

Eerst oude warmtenet vernieuwen

Tafelgesprek

Doel: Bepaal gezamenlijk de drie belangrijkste punten voor een concreet en duidelijk warmteprogramma.

Instructies:

1. **Bespreek met je tafelgenoten** wat hiervoor nodig is.
2. **Formuleer samen een conclusie** en noteer jullie **top 3 aanbevelingen** op **genummerde post-its** (1, 2, 3).
3. Zorg dat de aanbevelingen **duidelijk en concreet** zijn.

- **Tijd:** 7 minuten

Bespreken aanbevelingen

Korte pauze

1

Voorbereiding uitgangspunten

1

DUURZAMER TILBURG

Besliscriteria in TVW

Bij de vorige bijeenkomst konden alle deelnemers 100 punten verdelen om de meeste belangrijke besliscriteria te duiden.

Suggesties voor nieuwe criteria tijdens vorige bijeenkomst

- Netcongestie
- Draagvlak/acceptatie

Koeling

In hoeverre moeten we in dit warmteprogramma aandacht geven aan koeling

4.3

Strongly disagree

Strongly agree

2

22

Waar starten?

2

23

Waar starten?

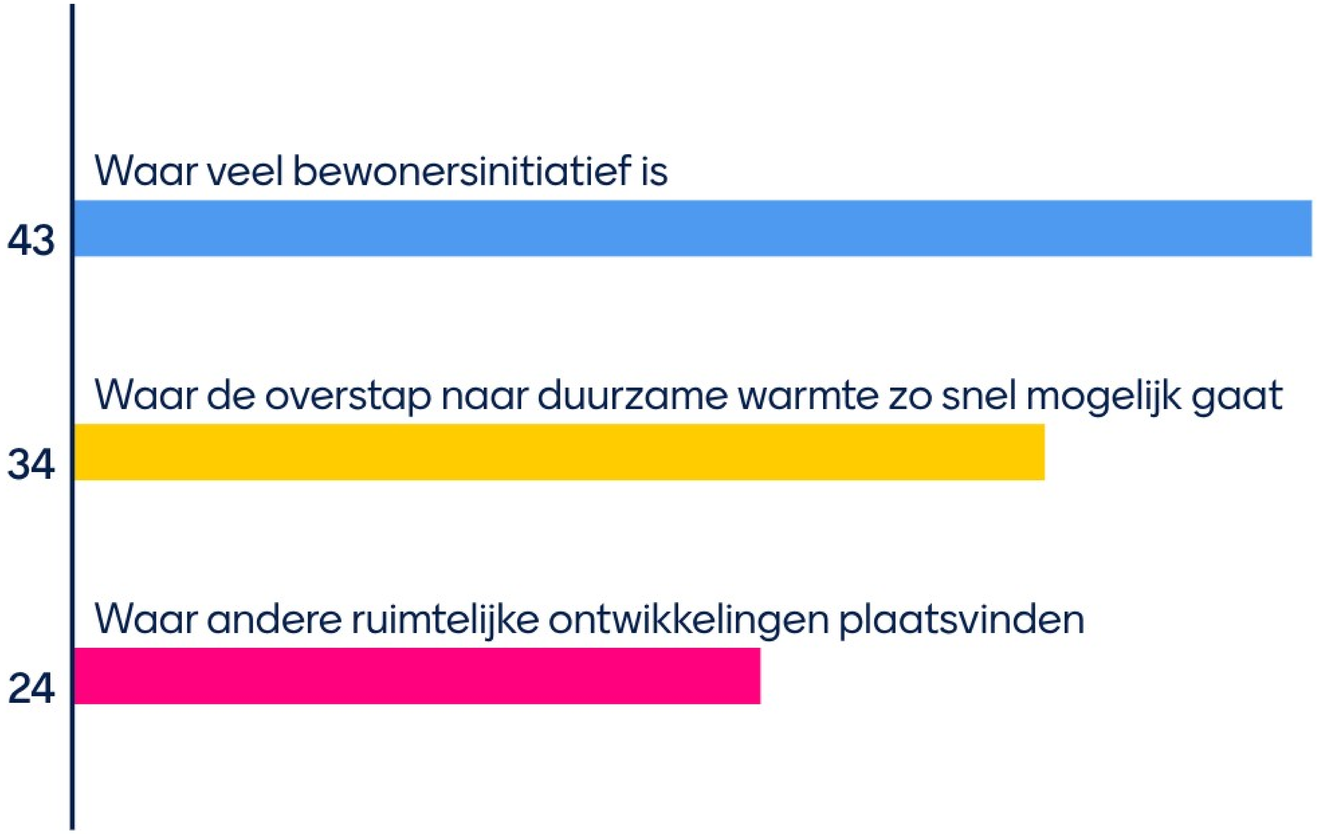

WGW
1
24

Waar starten?

Ruimtelijke impact warmtealternatieven

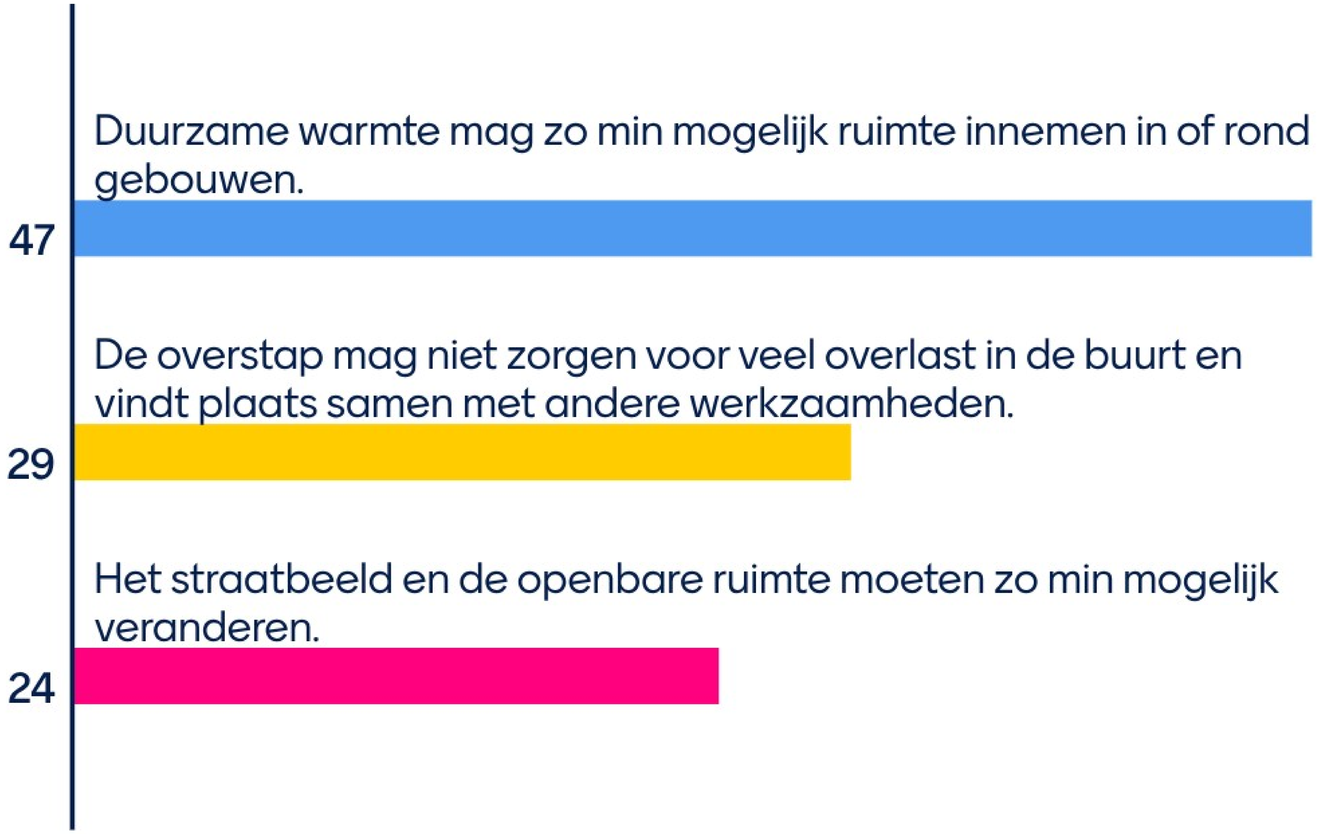

DUURZAMER TILBURG

Tafelgesprek

Doel: Bepaal gezamenlijk de drie belangrijkste punten uitgangspunten voor warmteprogramma.

📝 **Instructies:**

1. **Bespreek met je tafelgenoten** wat hiervoor nodig is.
2. **Formuleer samen een conclusie** en noteer jullie **top 3 aanbevelingen** op **genummerde post-its** (1, 2, 3).
3. Zorg dat de aanbevelingen **duidelijk en concreet** zijn.

- 🕑 **Tijd:** 7 minuten

Dilemma: wat als de betaalbaarste optie in een wijk niet woonlastenneutraal is?

WGW

Woonlasten neutraal bestaat niet...! Dus goed voorlichten en het verhaal dat de woning meer comfort krijgt!

Jammer maar helaas.

Subsidie?

Lastig, per geval bekijken

Uitleggen dat de energietransitie nu eenmaal niet woonlastenneutraal kan.

Voorlichting en zorgen voor bewustwording en draagkracht.

Opnieuw beginnen met ontwerp en zoeken naar innovaties

Subsidiëren

20

Dilemma: wat als de betaalbaarste optie in een wijk niet woonlastenneutraal is?

WGW

Dan kan het zijn dat deze wijk nu nog niet aan de beurt is en op nieuwe innovaties moet wachten

Mogelijkheden tot spreiding van kosten via collectieve warmteoplossing

Deze transitie kost veel geld. Een deel daarvan zal toch door de inwoners betaald moeten worden.

Subsidies verbeteren en uitbreiden

Zorg in ider geval dat bewoners - bijna - overal hetzelfde betalen bij een collectieve oplossing.

De kosten gaan omhoog. Afhankelijk vanndraagvlak moet de overheid bijdragen, of er moet een landelijke prijs komen voor warmte.

Verduurzamen moet toch gebeuren, of het woonlastenneutraal is of niet. Klinkt wel als maatwerk waar goede voorlichting bij hoort om mensen te helpen zelf ook de beste keuzes te maken.

Dit zal de landelijke overheid ook moeten reguleren

Dilemma: wat als de betaalbaarste optie in een wijk niet woonlastenneutraal is?

Bij subsdieren vanuit landelijke overheid En gemeentelijke en provibciele overheid

Duidelijk communiceren, de bewoners meenemen met het proces

Subsidie of toepassing warmteprogramma nauwkeuriger afstemmen per wijk

Helaas, maar je kan niet anders. Maatwerk, wat kun je doen, hoe kun je het makkelijker maken?

Je krijgt een betere en meercomfortabele woning terug

Communiceer vooral niet dat het woonlastenneutraal is

Voor de laagste inkomens zal er subsidie o.i.d. moeten komen.

Tops en Tips voor de volgende bijeenkomst!

concept warmteprogramma
het ging niet over de not
doelgroepen bij elkaar
mis toekomstige bewoners
betere uitnodiging
brede samenstelling groep
fijn voor stakeholders
meer gericht op scenario'
meer inzicht in wijken
mag gedetailleerder pva
interactief blijven
goede interactie
alle generaties aan tafel
interactief was prima
inzoomen op participatie

1
12